

LANDSKAPSREVISIONEN

Dokumentnamn
Berättelse

Datum
16.02.2021

Nr
11 / 2021

REVISIONSBERÄTTELSE

Till kansli Kommissionen

Granskning av lagtingsgruppernas användning av anslag för kansliändamål

Innehåll

1. Inledning.....	2
2. Allmänna iakttagelser.....	2
3. Iakttagelser från redovisningarna	3
4. Slutsatser och rekommendationer.....	4

1. Inledning

Landskapsrevisionen har fått i uppdrag av kansli Kommissionen att granska att de anslag som lagtingsgrupperna erhåller för kansliärendamål har använts på avsett sätt enligt de regler som antogs av kansli Kommissionen den 8.12.2014 (reviderade 12.6.2017).

Från och med räkenskapsår 2019 är lagtingsgrupperna skyldiga att årligen per den 31.5. inlämna en redogörelse över hur medlen har använts. Redovisningen lämnas på en för ändamålet framtagna blankett som används för hela mandatperioden.

Dispositionsmedlen är avsedda för lagtingsgruppernas kansliärendamål, vilket är ett brett begrepp. Gränsdragningen mellan lagtingsgruppens och partiets arbete är också diffus, varvid det är utmanande att definiera kostnaderna som hänför sig till lagtingsgruppen. Vid denna granskning har uppenbara kostnader för kansliärendamål såsom personal- och administrativa kostnader bedömts utgöra kostnader för kansliärendamål och har därför inte granskats vidare. Övriga rapporterade kostnader för t.ex. möten, övriga personalkostnader och gåvor, annonsering och reklam har granskats på basen av belopp och/eller kostnadslag för att bedöma förenlighet med reglementet.

En första version av rapporten har behandlats vid kansli Kommissionens möte den 19.1.2021. Därefter har rapporten skickats till samtliga lagtingsgrupper för bemötande. Bemötanden har inkommit per angiven tid den 3.2.2021 och i tillämpliga fall beaktats i den slutliga rapporten.

2. Allmänna iakttagelser

Granskningen har utförts på basen av de inlämnade redovisningarna för mandatperioden 2016 - 2019 och kompletterande information har vid behov inbegärts från lagtingsgrupperna. Redovisningarna är uppställda så att dispositionsmedlen och kostnaderna för respektive år under mandatperioden och eventuella under/överskott som överförs till påföljande år framgår. Vid mandatperiodens slut har således varje lagtingsgrupp ett underskott eller överskott, vilket ska återbetalas till lagtinget efter mandatperiodens slut. Följande lagtingsgrupper har stöd kvar som inte åtgått till de ändamål som avses enligt 4§ i regelverket:

Ålands framtid	93,71
Åländsk demokrati	1 762,37
Obunden samling	16 439,69 (återbetalt 29.1.2021)

Lagtingsgrupperna har redovisat år 2019 på olika sätt: fram till mandatperiodens slut per oktober 2019 (valår) eller för hela året. Av 7§ i reglerna framgår att lagtingsgruppernas räkenskapsperiod är ett kalenderår och sålunda gäller detta även det år när val infaller.

Av 8§ framgår vidare att *lagtingsgruppens bokslut kan vara gemensamt med en politisk förening men lagtingsgruppens utgifter och inkomster ska på ett tydligt sätt särskiljas. Likaså ska de inkomster som lagtingsgrupperna har utöver det stöd som utbetalas av kansli Kommissionen enligt detta regelverk särskiljas i bokslutet.* Det har konstaterats brister gällande detta.

De redovisade kostnaderna överensstämmer inte alltid med uppgifter i bokslutet och huvudboken, eller är svåra att härleda som kostnader för kansliärendamål p.g.a. avsaknad av kostnadsställen eller annan hänvisning.

3. Iakttagelser från redovisningarna

Nedan listas de iakttagelser som har gjorts:

Hållbart initiativ:

- Inga iakttagelser.

Åländsk center:

- Inga iakttagelser.

Ålands socialdemokrater:

- Inga iakttagelser.

Liberalerna på Åland:

- Lönekostnaderna är av misstag redovisade till ett för högt belopp (inkluderar även lönebikostnader som redovisas skilt). Iakttagelsen har ingen inverkan förutom att underskottet för mandatperioden minskar med motsvarande belopp.

Moderat samling för Åland:

- Posten "övriga kostnader" uppgår till 13 116,22 euro och utgörs av kostnader för annonsering, främst med anknytning till val. Lagtingsgruppen har förtydligat att det handlar om kostnader för kandidatpresentationer inför valet (9 929,42 euro) samt övrigt såsom webannonsering och valbudskap (3 186,80 euro). I posten "kanslikostnader" ingår porto för valreklam till ett belopp om 2 258,71 euro.
- Det har gjorts bensininköp för totalt 306,69 euro. Av detta har 256,69 euro senare kvittats mot inlämnade reseräkningar för kilometerersättningar och bokförts som övriga resekostnader/kilometerersättningar. Ett bensininköp på 50 euro har inte kvittats mot reseräkning utan bokförts direkt som övriga resekostnader.

Åländsk demokrati:

- Till lagtingsgruppsmedlem har utgått privata lån och fordran uppgår till 2 661,39 euro per 31.12.2019.
- Lagtingsgruppens dispositionsmedel har under åren 2016 - 2018 ackumulerats så att det totala tillgängliga beloppet under 2019 uppgår till 57 181,71 euro. Av detta har i oktober 2019 utbetalats en lön om 32 480,24 euro till lagtingsgruppsmedlem. Det framgår inte för vilket arbete lön har utbetalats.
- Redovisade kanslikostnader uppgår till drygt 10 500 euro, vilket är avsevärt mer än under föregående år när kostnaderna i genomsnitt uppgick till 1000 euro/år. Beloppet innehåller en kostnad om 9 300 euro som enligt verifikatet finansieras med det statliga stödet för politisk verksamhet och information. Det är således oklart huruvida kostnaden kan finansieras med kanslimedel eller ej.

Obunden samling:

- Posten övriga kostnader omfattar även lönebikostnader vilket ger en felaktig bild av lönekostnaderna, men har ingen inverkan på de redovisade beloppen.
- Av huvudboken framgår inte kostnadsställen varvid det är svårt att härleda de kostnader som hänförs till kansliändamål.

Ålands framtid:

- Det framgår inte av bokslutet hur stor andel av inkomsterna som utgörs av kanslimedel eftersom dessa inte har angetts separat från övriga stöd i enlighet med §8 i regelverket.
- Av bokslutet framgår att lagtingsgruppens kostnader för 2019 uppgår till 28 719,70 euro medan de till kanslikommissionen redovisade kostnaderna uppgår till 45 081,61 euro, en differens på 16 361,91. Dessa uppgifter borde vara samstämmiga.
- Av huvudboken framgår inte kostnadsställen varvid det är svårt att härleda de kostnader som hänför sig till kansliändamål.

4. Slutsatser och rekommendationer

Generellt sett behövs ett förtydligande av vilka utgifter som har "direkt anknytning till lagtingsgruppens verksamhet" för att undvika tolkningsförfaranden och möjliggöra en mera rättvis och samstämmig användning av medlen. Det finns en tendens att under det sista mandatåret redovisa kostnader för att utnyttja stödet fullt ut. Anknytningen till kansliändamål kan ibland ifrågasättas och förfarandet kan stävjas genom tydligare definition på vilka kostnader som är godtagbara.

Det har framförts synpunkter på att regelverket inte ska bli för detaljerat för att hålla byråkratin på en låg nivå. Iakttagelserna som framkommer av rapporten kan utgöra riktlinjer för vilka preciseringar som kan vara lämpliga.

Med utgångspunkt i iakttagelserna och som specifikation till det generella behovet av ett mer detaljerat regelverk ges följande rekommendationer:

1. Kanslikommissionen rekommenderas ta ställning till om kostnader förknippade med val inför kommande mandatperiod har anknytning till lagtingsgruppens verksamhet och vid behov precisera regelverket. Nu råder det uppenbarligen olika uppfattningar om detta och vissa lagtingsgrupper redovisar dylika kostnader medan andra inte gör det.
2. Det har redovisats finansiella kostnader för en kreditlimit, vilket kan anses vara godtagbart om limiten tagits för fortlöpande användning. Detta föranleder en framtida fråga att ta ställning till: i samband med valkampanjer tar de politiska partierna ibland lån avsedda enbart för valkostnader. Kanslikommissionen rekommenderas därför ta ställning till om det är acceptabelt att kanslimedlen används för att betala dylika lån.
3. Specifikation av posten *övriga kostnader* kunde även omfatta posten *kanslikostnader* och med fördel ändras från nuvarande förfarande där specifikation krävs om kostnaden överstiger 10% av intäkterna, till att specifikation krävs för alla enskilda kostnader som överstiger ett visst eurobelopp.
4. Det finns vissa brister i transparensen i redovisade kostnaderna och det är därför svårt att avgöra om dessa har anknytning till lagtingsgruppens verksamhet. Lagtingsgrupperna bör (i tillämpliga fall) förbättra rutinerna och använda sig av kostnadsställen eller andra hänvisningar i bokföringen för en bättre spårbarhet av kostnader för kansliändamål.
5. Kanslikommissionen rekommenderas förtydliga för lagtingsgrupperna att ersättningar för användning av egen bil endast ersätts mot anhållan om kilometerersättning och inte på basen av kvitton på bensininköp då gränsdragning mellan privat och arbetsrelaterad användning inte kan påvisas.

6. Kanslikommissionen rekommenderas ta ställning till om det är acceptabelt att medlem i lagtingsgrupp lyfter privata lån av stödet. Landskapsrevisionens ställningstagande är att detta inte är ett acceptabelt förfarande.
7. Kanslikommissionen rekommenderas ta ställning till om lagtingsgruppsmedlem kan anses utgöra "anlitad personal" enligt 4§ i regelverket och utföra kansliarbete som berättigar till lön för detta arbete. Vid behov borde regelverket preciseras.

Mariehamn den 16.02.2021

Marika Björkman, revisor

